

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/ene-ve-nefis>]

[Risale-i Nur Mütalaası](#)

Soru

Ene ve Nefis

Ene ve nefis aynı Őey midir?

Cevap

Bazı kiŐiler “ikisi farklı Őeylerdir” diyorlarsa da kanaatimizce; nefis ile ene birdir. Çünkü 30. Söz “Ene Risalesi” “Nefsini bilen rabbini bilir” hadisinin Őerhidir. Enenin bilinmesi ile Rabbimizin isim ve sıfatlarının bilineceğini anlatır. Her ne kadar bu söz hadis midir, değil midir? TartıŐması varsa da manasının doğru olduğu kabul edilmiştir. Hadiste nefis ifadesi geçtiğine göre, ene’yle kastedilen nefisdir.

Ayrıca ũstad Bediüzzaman’ın bazı ifadeleri de bunu tasdik eder mahiyettedir. ũstad Recalar’da ve Hasbiye risalesinde Őöyle der: “Sonra Hasbünâ’daki “nâ” da bulunan ene’ye, yani nefsim baktım, gördüm ki: Her mü'min gibi benim hüviyet-i Őahsiyemi ve mahiyet-i insaniyemi anlamak isteyenler ve benim gibi olmak arzu edenler, Hasbünâ’daki nâ cemiyetinde bulunan ene'nin, yani nefsimin tefsirine baksınlar. Ehemmiyetsiz, hakir ve fakir görünen vücudum -her mü'minin vücudu gibi- neymiŐ, hayat neymiŐ, insaniyet neymiŐ, İslâmiyet neymiŐ, iman-ı tahkikî neymiŐ, marifetullah neymiŐ, muhabbet nasıl olacakmıŐ, anlasınlar, dersini alsınlar.

Yine 30. Söz’de “Demek ene, (...) mahiyet-i beŐeriyenin hüllesinden ince bir ip...” cümlesinde, ũstad eneyi insanın mahiyetini oluŐturan ince latifelerinden biri tarzında anlattığı halde açıkça latife dememektedir. Fakat letaif-i aŐereyi saydığı 16. Lem’a’da nefsi on latifeden biri olarak saymaktadır. Demek ki, ene ile kasd edilen nefis-i natıka denilen latifedir.

Hem 28. Söz’de, “nefis-i insaniye; sırr-ı câmiyet itibariyle, tezekki etmek Őartıyla bütün letaif-

---

i insaniyenin fevkine çıktığı gibi” cümlesiyle nefsi, enede olduğu gibi, bütün latifelerin üzerinde göstermektedir.

Ayrıca, ene ve nefis kelimelerinin her ikisinin de bir geniş ve bir de dar anlamı vardır ve ikisinde de aynı manaya gelmektedirler.

Nefis, dar manada insanın ruhundaki çok latifelerinden bir latifesi iken, geniş manada, kişinin bütün özelliklerinin tamamı olarak kendisi manasında kullanılır. Mesela Peygamber (asm) için “nefsim sana feda olsun” diyen sahabiler gibi. Ya da Allah hakkında söylenen “kıyam binefsihi” yani kendiliğinden var olması sıfatında olduğu gibi.

Ene tabiri de, ene risalesinde, dar anlamda insanın mahiyetinden ince bir tel ve benlik duygusunu tarif eden bir latife tarzında anlatılırken, yine aynı risalede, “Bütün sıfât ve şunat-ı İlahiyeyi bir derece bildirecek, gösterecek binler esrarlı ahval ve sıfât ve hissiyat, ene'de münderiçtir” denilerek geniş anlamıyla kullanılmış ve insanın mahiyetinin tamamı ve kendisi kasd edilmiştir.

Yani ene ve nefis;1- Benlik duygusunun kaynağı olan latife,2- İnsanın zatı ve kendisiAnlamlarında kullanılırlar. Bu da ikisinin aynı olduklarını gösterir.

Neden dar manadaki ene-nefis latifesinin adı, geniş manada zat olarak da kullanılmaktadır? Bunun cevabı, insanın benlik duygusu olan bu latifesiyle diğer bütün duygu ve varlıklarını da sahiplenmesi ve kendine aitmiş gibi hissetmesindedir. İnsan bu latifesinin sevkiyle ben manasını hissederken yalnız o latifesini değil bütün varlığını hissederek.

-